

межличностного и профессионального общения в условиях открытого информационного пространства и международного сотрудничества. Целью изучения иностранного языка является формирование иноязычной компетентности будущего специалиста, которая использует иностранный язык как средство профессионального и межличностного общения. Иноязычная компетентность является составной частью коммуникативной компетентности, позволяющей расширить диапазон решений коммуникативно-практических, социальных профессиональных задач. В данной статье дана характеристика образовательных стратегий как действий, направленных на успех. Освещены методологические принципы формирования данной компетентности. От преподавателя требуется большая методическая подготовка для внедрения инновационных методов обучения как действенного педагогического средства оптимального развития и профессионального роста обучающихся.

Ключевые слова: иноязычная коммуникативная компетентность, образовательные стратегии, методологические принципы, информационная компетентность, критическое, творческое мышление, диалог, общение, дискуссия, импровизация.

BRESLAVETS N. O. Methodological and strategical trend in formation of student foreign language communicative competence.

In modern conditions of Ukrainian society dynamic development one of the prior aims of students teaching is formation of their intercultural foreign language communicative competence which is a necessary instrument of interpersonal and professional communication under conditions of open information space and international cooperation. The purpose of studying foreign language consists in formation of foreign language competence of a specialist to be and the latter uses a foreign language as a means of professional and personal communication. Foreign language competence is a component of communicative competence and gives the possibility to expand the range of decisions of communicative and practical, social and professional problems. The article presented characteristics of educational strategies as actions aimed at achieving success. Methodological principles of such competence have been highlighted. To introduce innovative methods of teaching as a powerful pedagogical means of optimal source of learners' development and their professional growth requires teacher's thorough methodological preparation.

Keywords: foreign language communicative competence, educational strategies, methodological principles, information competence, critical, creative thinking, dialogue, discussion, communication, improvisation.

УДК 378.011.3-057:712]:159.954.4

Бровченко А. І.

РОЗВИТОК ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ДИЗАЙНЕРІВ

У статті розглядаються методи ефективної активації і стимуляції інтелектуалізації образів, як важливого складника системи формування образного мислення майбутніх дизайнерів. Виділяються методи оживлення, входження, трансформації, співвідчуттів для стимулювання здатності до швидкої інтелектуалізації образів. Висвітлені методи з Теорії вирішення винахідницьких задач (за Г. С. Альтшуллером) які, на думку автора, сприятимуть ефективній стимуляції інтелектуалізації образів. Розглядається Латеральне мислення (за

Едуардом де Боно), як важливий засіб вивільнення процесів мислення від стереотипії, для ефективної проєктувальної діяльності дизайнерів. Виявляються особливості методів бісоціації, техніки модерації, рефлексивних пауз. Проводиться огляд основних методів розвитку інтуїтивного мислення, що є одним з механізмів образного мислення дизайнерів професійної освіти. Висловлюється думка про рефлексію, як механізм забезпечення перебігу професійної мислєдіяльності фахівця.

Ключові слова: інтелектуалізація образів, коренепластика, Теорія вирішення технічних задач, латеральне мислення, дивергентне мислення, інтуїтивне мислення, рефлексія, тренінг.

Метою статті є розгляд методів котрі активують процес інтелектуалізації образів, у майбутніх педагогів дизайнерів-професійної освіти в процесі розвитку їхнього образного мислення.

Дизайн є значною особливістю культури і повсякденного життя. Він став явищем поширеним в географічному плані і різноманітним з точки зору видів діяльності, оскільки включає цілі системи від інформаційних технологій до міських середовищ. Відповідно, складність, системність, багатоплановість дизайну як соціального явища на сучасному етапі розвитку суспільства вимагає нових підходів до професійної підготовки фахівців, здатних вирішувати полісистемні завдання щодо проєктування об'єктів оточуючого людину навколишнього середовища, гармонізації предметної, побутової, культурної, екологічної сфер її життя. Одним із складників такої підготовки є розвиток образного мислення студентів. Ефективне формування образного мислення майбутніх дизайнерів неможливе без активізації його складових елементів, якими за нашим дослідженням, є інтелектуалізація образів, рефлексія, антиципація, інтуїція, завдяки яким відбувається як перехід від першої фази проєктування до останньої, так і від одного рівня розвитку мисленевих процесів до іншого.

Розглянемо особливості інтелектуалізації образів, оскільки вважаємо його найбільш важливим серед визначених нами складових так, як останні приймають участь тільки в аспекті перебігу проєктувальної мислєдіяльності студента-дизайнера.

Інтелектуалізація образів як основний механізм трансформації образів-перцептів крізь образи-уявлення до образів-концептів відбувається завдяки осмисленню тих відчуттів, вражень, які первинно отримує дизайнер в процесі знайомства з дизайн-проблемою, з об'єктом дизайнерської діяльності та які складають його первинний образ, бачення.

Стимулювання здатності майбутніх дизайнерів до швидкої інтелектуалізації образів можуть забезпечити методи, виділені нами на основі вивчення експериментальних досліджень І. Ю. Матюгіна, І. К. Рибникової [9]. Такі методи (метод оживлення, метод входження, метод трансформації, метод співвідчуттів та ін.) є системними, різноспрямованими, такими, що одночасно забезпечують розвиток декількох складників проєктно-образного мислення і, таким чином, повинні бути ефективними.

Розглянемо їх більш детально:

1. Метод оживлення спрямований на розвиток образного мислення, який передбачає трансформацію будь-якої інформації, значень у форму смислового образу, який виникає у студента, котрий обрав своєю майбутньою професією – дизайн.

2. Метод входження передбачає мисленнєве проникнення майбутнього фахівця в дизайн-об'єкт, розгляд цього об'єкта ніби з середини, причому найбільший ефект цей метод має при проказуванні в голос тих вражень, які отримує студент при дослідженні явища.

3. Метод трансформації використовується для трансформації об'єкта з чорно-білого до кольорового, з маленького до великого, з плоского до об'ємного. Зазначений метод є найбільш ефективним при проказуванні вголос, коли усі операції вербалізуються.

4. Метод співвідчуттів спрямований на формування системних відчуттів, що виходять із різних систем сприймання – зорової, слухової, тактильної, нюхової. Як зауважував С. Л. Рубінштейн, це так званий “кольоровий слух”, який удосконалює як пам'ять, так і поживляє сприйняття, відчуття, уяву, поглиблює пізнання предмету [11]. Цей метод дозволяє майбутньому фахівцю створити цілісний образ дизайн-об'єкта.

5. Метод графічної імпровізації – метод створення асоціації без якої-небудь мети, без представленого результату, вільно імпровізуючи, малювання “ніби просто так”. На першому етапі реалізації цього методу майбутній дизайнер малює спонтанно будь-який образ, елемент, що з'являється в уяві. В наступного етапу він має пояснити що він намалював та на що він схожий і доопрацювати цей елемент до завершеного предметного образу, який буде чітким і зрозумілим іншим.

Сюди ж можна віднести досить цікавий метод і, як показав емпіричний досвід, ефективний для розвитку образного мислення, це вид декоративно-вжиткового мистецтва – коренепластика (створення з коріння та гілок дерев і кущів фантастичних образів або наближених до реальності та виготовлення декоративних і вжиткових виробів). Студенти вільно імпровізують з природнім матеріалом і в залежності від домінуючих особистісних типів сприймання своїх внутрішніх особистісних конструктів створюють образи. Навіть в одній і тій же природній формі можна знайти декілька образів.

Крім того, для стимуляції інтелектуалізації образу, ефективним, на нашу думку, буде використання Теорії вирішення винахідницьких завдань (за Г. С. Альтшуллером) [1], що передбачають такі методи:

– “навпаки” (передбачає зміну властивостей дизайн-об'єкта на протилежні);

– дроблення-поєднання (розщеплення дизайн-об'єкта на певні компоненти, навіть неприродні, а потім поєднання них, в результаті чого може вийти зовсім новий об'єкт);

- прискорення-уповільнення дії;
- збільшення-зменшення дизайн-об'єктів;
- універсалізації-спеціалізації дизайн-об'єктів (студенти мають розробити образ дизайн-об'єкта, який буде підходити для будь-якого замовника-споживача, а потім додати такі властивості, що зроблять його спеціалізованим для певного, майже унікального споживача);
- динамічності-статичності;
- винесення-привнесення (яку-небудь властивість або функцію дизайн-об'єкта спочатку виносять, відокремлюють від нього, а іншу функцію, що не властива йому, привносять).

Важливим є те, що усі вищезазначені методи мають використовуватися за принципом усвідомленої дії студентів, тобто кожний з методів має завершуватися рефлексивним аналізом, який передбачає відповідь майбутніх дизайнерів на такі запитання: для чого, на вашу думку, був використаний цей метод; що він дає для розуміння та перетворення об'єкта; як змінився об'єкт після застосування методу; як змінилися ви після застосування методу.

Усвідомлення мисленнєвого пошуку забезпечує проказування, роздуми вголос, адже, як зауважував А. В. Брушлінський [2], у процесі роздумів уголос відбувається "немиттєвий інсайт" – думка починає виникати та далі помірно формуватися протягом декількох секунд, вона не просто формулюється, а саме формується, оскільки спочатку та в цілому не була готовою.

Для того, щоб методи активізації інтелектуалізації образів ефективно впливали на підготовку дизайнерів, відповідно до положень сучасної теорії мислення, необхідно вивільнити процеси мислення від стереотипії.

Дослідження психологів та емпіричний досвід показав, що людина в своєму житті широко користується шаблони щоб полегшити собі життя. І чим більший її вік тим більше вона "обгортається" ними, що заважає творчості, зокрема вільному образотворенню.

Тому доцільно навчати майбутніх дизайнерів професійної освіти Латеральному мисленню (за Едуардом де Боно), яке дозволяє руйнувати їх та не зашорено мислити при вирішенні творчих задач як в дизайндіяльності так і в життєвих ситуаціях [4].

Латеральне мислення – процес обробки інформації на основі творчих здібностей та інтуїції. Цей "горизонтальний" нелогічний вид мислення який не виключає логічне ("вертикальне") мислення, тому обидва типи визнаються необхідними та взаємодоповнюючими. Мислиневий механізм людини Е. де Боно визначає як "особливе середовище, що дозволяє інформації, що надходить, укладатися у вигляді стереотипів" [4]. Творчість є перебудовою вказаних стереотипів, а латеральне мислення виступає умовою перетворення звичних уявлень та виникнення нових моделей. Його задачею є генерування ідей, звільнення від старих догм. Знайомство з

прийомами латерального мислення повинно стати, на думку Е. де Боно, необхідним елементом навчання, що є актуальним у контексті даного дослідження.

Діяльність латерального мислення спрямована на подолання пасивності у мисленні та усіх пов'язаних з ним психічних функцій: увага, пам'ять, сприйняття образів. Основний принцип його функціонування – створення власних моделей, їх визначення та систематизування. Автор визначає методи і практичні прийоми такого типу мислення: пошук альтернатив; перегляд вихідних припущень; відкладання остаточного рішення і оцінки; проектування; визначення домінуючої ідеї; подрібнення на частини; метод протилежного; “мозковий штурм”; метод аналогій; вибір точки входу і зони уваги.

Подолання мисленнєвих стереотипів є особливо важливим для ефективної проектувальної діяльності дизайнерів, адже для того, щоб знайти дизайнерське рішення, яке задовольняє професійні вимоги до нього та вимогам споживача, необхідним є вихід із вже існуючих варіантів вирішення. Так за результатами експериментальних досліджень учених (А. Лачинс, Е. Лачинс [8]) доведено, що минулий життєвий і професійний досвід вирішення проблем має гальмувальний вплив як на мисленнєву діяльність взагалі, так і на перебіг професійного мислення дизайнера зокрема в тому разі, коли фахівець зіштовхується з подібними дизайн-проблемами. Гальмувальний ефект має установка, яка виникає внаслідок успішного вирішення попередніх трьох-п'яти проблем. Так виділяють сім видів мисленнєвих стереотипів: блокування сприйняття, емоційне, асоціативне, культурне, професійне, інтелектуальне блокування та блоки, пов'язані з середовищем

Отже, включення методів, спрямованих на подолання вже сформованих стереотипів мислення студентів є необхідним для успішного формування проектно-образного мислення майбутніх дизайнерів. До цих методів ми відносимо, передусім, методи розвитку дивергентного (Дж. Гілфорд) та латерального (Е. де Боно) мислення: техніка модерації (“метод 635”) [4] – метод відпрацьовування нових ідей у групі студентів, коли кожен з майбутніх фахівців фіксуватиме три свої оригінальні ідеї на аркуші паперу, а потім передає наступному студенту, і так до тих пір, доки усі студенти не презентують свої “збагачені” іншими ідеї на всіх аркушах. Техніка модерації забезпечує не тільки появу нових дизайн-рішень завдяки тому, що за своєю суттю варіант вирішення дизайн-проблеми надається не одним фахівцем, а колегіально, причому кожен із студентів вносить свій елемент вирішення проблеми. Крім цього, колегіальний шлях прийняття дизайн-рішень дозволяє вийти за межі усталених індивідуальних мисленнєвих пошуків, подолати стереотипні етапи вирішення.

Ще одним методом, який сприяє доланню мисленнєвих стереотипів, є бісоціація, який, на думку вчених [3], зводить дві площини мислення.

Бісоціація реалізується з метою розвитку проектно-образного мислення майбутніх дизайнерів крізь проходження таких етапів: 1) визначення проблеми; 2) пошук другої площини мислення, в якій можливо вирішити проблему; 3) виявлення аналогій; 4) перенос рішення. Цей метод є найбільш гармонійним щодо професійної діяльності дизайнерів, адже вимагає від фахівця виходу з певної сфери знань до іншої (від техніки до природної сфери, від людського до тваринного та ін.), що притаманно саме дизайнерській праці.

Також використання метод рефлексивних пауз (за А. В. Карповим [7]), дозволить навчити студентів долати мисленнєві стереотипи, який передбачає зупинку в діяльності, відсторонення від неї для того, щоб зробити зусилля, спрямовані на самоаналіз, на виявлення шаблонних думок.

Оскільки одним з оперантів, механізмів образного мислення дизайнерів є інтуїція як здатність особистості виходити за межі досвіду шляхом розумового схоплювання, осяяння або узагальнення в образній формі непізнаних зв'язків, закономірностей; здатність зрозуміти істину шляхом її безпосереднього споглядання без обумовлення за допомогою доказів, у процесі професійної підготовки майбутніх дизайнерів важливе місце мають зайняти методи стимулювання інтуїтивного мислення.

Виходячи з основних особливостей інтуїтивного мислення, якими є безпосередність, відсутність роздумів, відсутність зусиль, спонтанність процесу, почуття впевненості у вірності одержаних результатів, швидкість, іноді миттєвість протікання, можна визначити такі основні методи його розвитку (за концепцією Г. Сельє [12]):

– мозковий штурм, який дозволяє в процесі дискусії між майбутніми дизайнерами та дійсними фахівцями при вирішенні складних дизайн-проблем активізувати спонтанність, безпосередність, швидкість мисленнєвих процесів, знаходження рішення без логічного обґрунтування, визивати так званий інсайт;

– пояснення дизайн-проблеми та шляхів її вирішення людям, які погано з нею знайомі, що призводять до звернення майбутнього фахівця до найпростіших і найсуттєвіших аспектів. Це дозволяє “перестрибнути” з площини чуттєвого-наочного мислення до абстрактно-логічного, тобто йти інтуїтивним шляхом;

– стимулювання мисленнєвих асоціацій;

– у процес вирішення дизайн-проблеми включати паузи-релаксації, у ході яких застосовувати методи активізації творчого мислення (слухання музики, вирішення головоломки, перегляд витворів мистецтва, фотографій та ін.). Як зазначив Г. Сельє, у такому разі проблема вислизує зі сфери свідомого інтелектуального аналізу й дозріває в підсвідомому [12];

– застосування записної книжки, в яку майбутні дизайнері мають записувати мимовільні миттєві думки, асоціації, ідеї.

Крім вищезазначених методів стимулювання інтуїтивного мислення, вченими доведено, що вірогідність знаходження рішення інтуїтивно суттєво збільшується за умови розвитку уяви, асоціативного мислення, використання аналогій, рефлексії, рамочного підходу до розв'язання завдань.

Активізація рефлексії як здатності особистості до самопостереження, самоаналізу, до усвідомлення того, як вона сприймається іншими; зверненості пізнання людини на себе, на свій внутрішній світ, психічні властивості та стани; особливого мисленнєвого процесу, спрямованого на аналіз, розуміння, усвідомлення себе (власних дій, поведінки, мови, досвіду, почуттів, ставлень та своїх завдань) є не тільки важливою професійно значущою якістю дизайнера, а й тим механізмом, який забезпечує перебіг професійної мислєдіяльності фахівця. Отже, до методів формування образного мислення у майбутніх дизайнерів необхідно внести методи активізації та розвитку їх рефлексії.

Здійснений аналіз досвіду вітчизняних та зарубіжних дослідників рефлексії й особливостей її формування [5; 6; 7] дозволяє стверджувати, що найефективнішими методами формування та розвитку рефлексивних процесів є активні групові методи роботи, оскільки саме вони задовольняють таким необхідним умовам активізації рефлексивності особистості як: можливість отримати зворотний зв'язок; наявність єдиного проблемного простору учасників, співвідношення ними того, що відбувається з професійною реальністю; активність учасника; зняття статусних бар'єрів, взаємодоповнення та взаєморозвиток інтересів усіх учасників; створення середовища постійного самоаналізу; наявність кооперативної діяльності, яка є чинником долання нереклексивної оцінки.

Саме активні методи навчання самостійності мислення та здатності кваліфіковано вирішувати нетрадиційні професійні завдання, сприяють формуванню в них моделей соціально та професійно бажаної поведінки, професійної культури в найбільш короткий термін. Вони не тільки оптимізують навчальний процес у майбутніх дизайнерів професійної освіти, але й інтенсифікують його, дають можливість протягом нетривалого періоду досягти успіху у формуванні складних професійно-особистісних явищ, у тому числі й мислення.

Висновок.

Отже форми і методи передбачені нами на основі досліджень образного мислення: Технології вирішення винахідницьких задач, методу бісоціації, техніки модерації, рефлексивних пауз методів розвитку інтуїтивного мислення, тренінгу, активізуватимуть роботу механізмів образного мислення (інтелектуалізація, інтуїція, рефлексивність, антиципація), забезпечать цілісне формування образного мислення майбутніх дизайнерів.

Використана література:

1. *Альтшуллер Г. С.* Теория решения изобретательских задач / Г. С. Альтшуллер // Психология мышления / под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, В. А. Спиридонова, М. В. Фаликман, В. В. Петухова. – Москва : АСТ: Астрель, 2008. – С. 468-478.
2. *Брушлинский А. В.* Мышление и прогнозирование / А. В. Брушлинский // Психология мышления / под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, В. А. Спиридонова, М. В. Фаликман, В. В. Петухова. – Москва : АСТ: Астрель, 2008. – С. 117-125.
3. *Блейлер Э.* Аутистическое мышление / Э. Блейлер // Психология мышления / под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, В. А. Спиридонова, М. В. Фаликман, В. В. Петухова. – Москва : АСТ: Астрель, 2008. – С. 196-204.
4. *Боно Э.* Латеральное мышление / Э. Боно. – СПб. : Питер Паблишинг, 1997. – 320 с.
5. *Вульфов Б. З.* Профессиональная рефлексия: потребность, сущность, управление / Б. З. Вульфов // Магистр. – 1995. – № 1. – С. 71-79.
6. *Деркач А. А.* Акмеологические основы развития персонала / А. А. Деркач. – Москва : Изд-во Московского психолого-социального института ; Воронеж : НПО “МОДЭК”, 2004. – 752 с.
7. *Карпов А. В.* Рефлексия в структуре метакогнитивной организации субъекта / А. В. Карпов // Рефлексивные процессы и управление. – 2004. – № 1. – Т. 4. – С. 99-109.
8. *Лачинс А., Лачинс Э.* Установка в мышлении / А. Лачинс, Э. Лачинс // Психология мышления / под ред. Ю. Б. Гиппенрейтер, В. А. Спиридонова, М. В. Фаликман, В. В. Петухова. – Москва : АСТ: Астрель, 2008. – С. 394-400.
9. *Матюгин И. Ю., Рыбникова И. К.* Методы развития памяти, образного мышления, воображения / И. Ю. Матюгин, И. К. Рыбникова. – Москва : Эйдос, 1996. – 59 с.
10. *Нёльке М.* Техники креативности / Матиас Нёльке. – Москва : Омега-Л, 2007. – 144 с.
11. *Рубинштейн С. Л.* Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2007. – 720 с.
12. *Селье Г.* Стресс без дистресса / Г. Селье. – Москва : Прогресс, 1982. – 172 с.

References:

1. *Altshuller G. S.* Teoriya resheniya izobretatelskikh zadach / G. S. Altshuller // Psikhologiya myshleniya / pod red. Yu. B. Gippenreyter, V. A. Spiridonova, M. V. Falikman, V. V. Petukhova. – Moskva : AST: Astrel, 2008. – S. 468-478.
2. *Brushlinskiy A. V.* Myshlenie i prognozirovaniye / A. V. Brushlinskiy // Psikhologiya myshleniya / pod red. Yu. B. Gippenreyter, V. A. Spiridonova, M. V. Falikman, V. V. Petukhova. – Moskva : AST: Astrel, 2008. – S. 117-125.
3. *Bleyler E.* Autisticheskoye myshlenie / E. Bleyler // Psikhologiya myshleniya / pod red. Yu. B. Gippenreyter, V. A. Spiridonova, M. V. Falikman, V. V. Petukhova. – Moskva : AST: Astrel, 2008. – S. 196-204.
4. *Bono E.* Lateralnoye myshlenie / E. Bono. – SPb. : Piter Publishing, 1997. – 320 s.
5. *Vulfov B. Z.* Professionalnaya refleksiya: potrebnost, sushchnost, upravlenie / B. Z. Vulfov // Magistr. – 1995. – № 1. – S. 71-79.
6. *Derkach A. A.* Akmeologicheskie osnovy razvitiya personala / A. A. Derkach. – Moskva : Izd-vo Moskovskogo psikhologo-sotsialnogo instituta ; Voronezh : NPO “MODEK”, 2004. – 752 s.
7. *Karpov A. V.* Refleksiya v strukture metakognitivnoy organizatsii subekta / A. V. Karpov // Refleksivnye protsessy i upravlenie. – 2004. – № 1. – T. 4. – S. 99-109.
8. *Lachins A., Lachins E.* Ustanovka v myshlenii / A. Lachins, E. Lachins // Psikhologiya myshleniya / pod red. Yu. B. Gippenreyter, V. A. Spiridonova, M. V. Falikman, V. V. Petukhova. – Moskva : AST: Astrel, 2008. – S. 394-400.
9. *Matyugin I. Yu., Rybnikova I. K.* Metody razvitiya pamyati, obraznogo myshleniya, voobrazheniya / I. Yu. Matyugin, I. K. Rybnikova. – Moskva : Eydos, 1996. – 59 s.
10. *Nelke M.* Tekhniki kreativnosti / Matias Nelke. – Moskva : Omega-L, 2007. – 144 s.
11. *Rubinshteyn S. L.* Osnovy obshchey psikhologii / S. L. Rubinshteyn. – SPb. : Piter, 2007. – 720 s.
12. *Sele G.* Stress bez distressa / G. Sele. – Moskva : Progress, 1982. – 172 s.

БРОВЧЕНКО А. И. Развитие образного мышления у будущих педагогов-дизайнеров.

В статье рассматриваются методы эффективной активации и стимулирования интеллектуализации образов, как важной составляющей системы формирования образного мышления будущих дизайнеров. Выделяются методы оживления, вхождения, трансформации, соощущения для стимуляции способности к быстрому интеллектуализации образов. Освещены методы из Теории решения изобретательских задач (за Г. С. Альтшуллером) которые по мнению автора, содействуют эффективной стимуляции интеллектуализации образов. Рассматривается Латеральное мышление (за Эдуардом де Бонно) как важное средство освобождения процессов мышления от стереотопии для эффективной проектной деятельности дизайнера. Выявляются особенности методов бисоциации, техники модерации, рфлексивных пауз. Проводится рассмотрение основных методов развития интуитивного мышления, которое есть одним из механизмов образного мышления дизайнеров профессионального образования. Выражается мысль о рефлексии, как механизма обеспечения прохождения мысленной деятельности специалиста.

Ключевые слова: интеллектуализация образов, коренепластика, Технология решения изобретательских задач, Латеральное мышление, интуитивное мышление, рефлексия.

BROVCHENKO A. I. Development of figurative thinking of future teachers-designers.

The effective methods of efficient activation and stimulation of intellectualization of images, as an important component of the system of creating figurative thinking of the future designers were discussed in this article. The methods of revitalization, participation, transformation feelings to stimulate the capacity for rapid intellectualization of images were defined in the article. The article highlights the methods of the Theory of inventive problem solving (G. S. Altshuller) which, in the author's opinion, will contribute to the effective stimulation of intellectualization of images. Lateral thinking is considered (according to Edward de Bono) as an important means of release of stereotype thinking processes for effective designing activity of designers. The features of double sociations ("bisotsiatsiyi") of methods, moderation techniques and reflective pauses were revealed. A review of the main methods of intuitive thinking, which is one of the mechanisms of creative thinking, of the designers of professional education was made. It was suggested that reflection is a mechanism to ensure the implementation of thinking activity of a professional specialist.

Keywords: intellectualization of images, root plastics, Theory of inventive problem solving, lateral thinking, divergent thinking, intuitive thinking, reflection, training.

УДК 37.016:78

Ван Сяочень

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНОЇ
СВІТОГЛЯДНОЇ ПОЗИЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ**

Методичний аспект фахової підготовки майбутніх учителів музики розглядається у статті в контексті теоретичного переосмислення освітнього процесу в педуніверситеті у зв'язку зі зміною освітньої парадигми. Визначені педагогічні умови формування гуманістичної світоглядної позиції студентів.

Ключові слова: навчальна діяльність, світоглядна позиція, етнічність, суб'єкти навчального процесу, педагогічні умови.